

# הלכות תפלה וברכת כהנים פרק ג

## פרק ג זמני תפלה

### זמני תפלות

#### תפלת השחר

א.

תפילת השחר מצותה שיתחיל להתפלל עם הנץ החמה, וזמנה עד סוף שעה רביעית שהוא שליש היום.  
ואם עבר או טעה והתפלל אחר ארבע עד חצות היום - יצא ידי חובת תפילה, אבל לא יצא ידי חובת תפילה בזמנה,  
שכשם שמצות תפילה מן התורה, כך מצוה מדבריהם להתפלל אותה בזמנה שתיקנו לה חכמים ונביאים:

#### תפלת המנחה

ב.

כבר אמרנו שתפילת מנחה כנגד זמן תמיד של בין הערבים תיקנו זמנה.  
ולפי שהיה התמיד קרב בכל יום בתשע ומחצה, תיקנו זמנה מתשע שעות ומחצה, והיא הנקראת מנחה קטנה.

ולפי שבערב הפסח שחל להיות בערב שבת היו שוחטין את התמיד בשש ומחצה, אמרו שהמתפלל מאחר שש ומחצה יצא, ומשהגיע זמן זה הגיע זמן חיובה, וזו היא הנקראת מנחה גדולה:

ג.

נהגו אנשים הרבה להתפלל גדולה וקטנה, והאחת רשות. והורו מקצת גאונים שאין ראוי להתפלל רשות אלא הגדולה, וכן הדין נותן, מפני שהיא כנגד דבר שאינו תדיר בכל יום. ואם התפלל הגדולה חובה, לא יתפלל הקטנה אלא רשות:

ד.

הא למדת שזמן מנחה גדולה - משש שעות ומחצה עד תשע ומחצה. וזמן מנחה קטנה מתשע ומחצה עד שיישאר מן היום שעה ורביע. ויש לו להתפלל אותה עד שתשקע החמה:

מוסף

ה.

תפילת המוספין - זמנה אחר תפילת השחר, עד שבע שעות ביום. והמתפלל אחר שבע שעות, אף על פי שפשע - יצא ידי חובתו, מפני שזמנה כל היום:

ערבית

ו.

תפילת הערב - אף על פי שאינה חובה, המתפלל אותה יש לו להתפלל מתחילת הלילה עד שיעלה עמוד השחר.

תפילת נעילה - כדי שישלים אותה סמוך לשקיעת החמה:

## דין המתפלל שלא בזמנו

קודם זמנה

ז.

המתפלל תפילה קודם זמנה - לא יצא ידי חובתו, וחוזר ומתפלל אותה בזמנה.

ואם התפלל תפילת שחרית בשעת הדחק אחר שעלה עמוד השחר - יצא. ויש לו להתפלל תפילת ערבית של לילי שבת בערב שבת קודם שתשקע השמש, וכן מתפלל ערבית של מוצאי שבת בשבת, לפי שתפילת ערבית רשות אין מדקדקין בזמנה, ובלבד שיקרא קריית שמע בעונתה אחר צאת הכוכבים:

לאחר זמנה

ח.

כל מי שעבר עליו זמן תפילה ולא התפלל, במזיד - אין לו תקנה ואינו משלם. בשוגג, או שהיה אנוס או טרוד - משלם אותה תפילה בזמן תפילה הסמוכה לה.

ומקדים תפילה אחרונה, ואחריה מתפלל את התשלומין:

כיצד, טעה ולא התפלל שחרית עד שעבר חצי היום - יתפלל מנחה שתיים, הראשונה תפילת מנחה, והשניה תשלומי שחרית.

טעה ולא התפלל מנחה עד ששקעה השמש - מתפלל ערבית שתיים, ראשונה ערבית, ושניה תשלומי מנחה.

טעה ולא התפלל ערבית עד שעלה עמוד השחר - מתפלל שחרית שתיים, ראשונה שחרית, ושניה תשלומי ערבית:

ז.

טעה ולא התפלל לא תפילה זו ולא תפילה הסמוכה לה, אינו משלם אלא האחרונה בלבד.

כיצד?

טעה ולא התפלל לא שחרית ולא מנחה, מתפלל ערבית שתיים, והאחרונה תשלומי מנחה, אבל שחרית אין לה תשלומין, שכבר עבר יומה. וכן בשאר תפילות:

מנחה קודם למוסף

ח.

היו לפניו שתי תפילות, של מנחה ושל מוספין, מתפלל של מנחה ואחר כך של מוספין.

ויש מי שהורה שאין עושין כן בציבור, כדי שלא יטעו: